

НАША ПОШТА

НАША ПОШТА

САДРЖАЈ

Наши дани. — Пошта (пјене функције) и привреди и праву. — Организација п. т. службе. — Атмосферске мистерије. — Поштно казенско право. — Из светског рата. — На страни. — Персонална питања. — Чиновнички закон. — Вивса III категорија. — Пензионисање оболелих. — Рачунска служба. — Р. т. удружење. — Изјава. — Нове књиге.

БЕОГРАД

БАЛКАНСКА 9

„Наша пошта“ излази сваког месеца.

Претплата: 40 д. на годину, 20 д. на пола године, шаље се Администрацији „Наше поште“ преко Пошт. штедионице на чековни рачун бр. 53.888.

OD ADMINISTRACIJE

Neka prijatelji kao i protivnici stručne literature ocene kakva bi p. t. t. struka izgledala bez svog časopisa.

Francuski p. t. časopis u pr. god. imao je 40 saradnika, čehoslovački 35. „Naša pošta“ ima već dvaput toliko.

Korača se napred.

„Naša pošta“ istrajaće u svojoj misiji za preporod struke i dobro osoblja.

Molimo prijatelje, poverenike i pretplatnike, kojih se tiče, da i oni ne zaborave na svoju dužnost.

— Napominje se pretplatnicima, da o promeni adrese izveštavaju administraciju „Naše pošte“. Tako će izbeći neurednosti u ekspediciji.

Pustrovani P. t. t. kalendar za 1933 god. izaći će i ove godine sa probranom sadržinom iz naše i strane stručne p.t.t. literature. Oni koji se žele pretplatiti neka to blagovremeno učine preko uputnica ili na čekovni račun br. 54701. Pretplata je ista kao i ranije, 40 din. Kalendar će se štampati u ograničenom broju i neće se šiljati nikome na veresiju. Oni koji bi htjeli da se prime skupljanja oglasa i pretplate imaju 25% naime provizije. Rukopise, pretplatu, oglase i sve ostalo valja šiljati na adresu: Milutin Vujadinović, vlasnik i urednik I. P. T. T. Kalendara, Beograd, Garašaninova 7.

НАЈЈЕФТИНИЈЕ ЦЕНЕ И НАЈВЕЋИ ИЗБОР
ЕНГЛЕСКИХ ШТОФОВА И ПРИБОРА

МОЖЕТЕ НАЋИ САМО КОД

СОЛДАТОВИЋА И КОМП.

КНЕЗ МИХАИЛОВА 44 — ТЕЛЕФОН 26-157

ПРЕГЛЕД СЛОБОДАН — КУПОВИНА НЕОБАВЕЗНА

НАША ПОШТА — NAŠA POŠTA

Основао 1912 г. Милан Л. Павловић

СВЕСКА 99

БЕОГРАД, 1 НОВЕМБАР 1932

ГОД. IX

НАШИ ДАНИ

Техника је приморала свет да јури према такованом развиту. Проналаском радиа и аероплана огромна земља постала је одједном мала територија.

Ж. Кајо

Било би смешно издатке за планове (инвестиције) сматрати изгубљеним новцем. Велики део тога новца био би и са трговачког гледишта потпуно повољно пласиран, нарочито радови на побољшању и проширењу телефонске и телеграфске мреже и на изграђивању електричне енергије. Подизање друмова, мостова, докова, пристаништа и железница, имало би за последицу олакшање трговине и саобраћаја, као и искључење разних саобраћајних незгода и тиме не само донело више уштеда но што износе трошкови подизања, него би и вредност поседа услед тога порасла, од чега би опет држава опорезивањем вишка вредности имала нове користи. Употреба националног богатства за спровођење јавних радова требало би да буде главни циљ једне мудре политике незапослености. То је најбоље решење проблема, како да се радницима нађе рада.

Лојд Џорџ

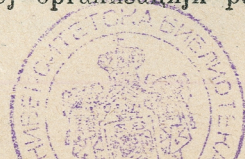
Искуство нас је научило да смо, благодарећи изуму Марконија, модерном транспорту и побољшањима у свима средствима комуникација, у данашњем свету сви постали суседи.

Мусолини

Само је једна критика научна и позитивна: она која није у негацији, него у стварању.

Слободан Ж. Видаковић

Само оруђи и копајући ми смо остали на примитивном ступњу аграрно-занатске производње. Против тога ми се морамо борити и учинити све да дође до пуног триумфа аутархије и наше привредне независности, ради које смо и ушли у рат, борили се и победили. Социални садржај наше земље мора се претходно изједначити са социалним садржајем мања западне Европе. Не буде ли то, ми, при данашњој нашој социалној структури и засталој организацији рада,

остајемо парије европске економске уније и плен политичког империјализма индустриски напредних земаља Америке, Енлеске и Немачке.

Сава П. Павловић („Правда“)

Рат мора нестати. Постоје скривени интереси група и појединаца, којима би био потребан рат, који би од тога рата хтели да вуку огромне материјалне користи. Те подмукле и опасне силе треба уништити, ногама згазити. Разоружање, на бази једнакости, мораће да буде први корак на пољу изградње новог света, света разума, који мора да завлада уместо досадањег света насиља.

Лорд Роберт Сесил,
британски стални делегат код Друштва народа.

POŠTA (NJENE FUNKCIJE) U PRIVREDI I PRAVU

— 5 —

Često susreće se konstatacija, da današnju kulturnu epohu karakterizira tendencija skraćivanja prostora i vremena. Tipičnom i općenito pristupačnom granom moderne kulture označuje se promet, a taj najjače karakterizira institucija pošte. Današnja pošta preuzima naprama svakome (i to bez obzira na zvanje, položaj i druge vanjske momente) uz neznatnu naplatu obvezu na izvršenje određenih činidaba (usluga), koje su prije bile pristupačne samo malenom broju privilegiranih lica i krugova, i za koje se morale plaćati znatne naplate. U tome leži najjasniji izražaj demokratskih tendencija savremene kulture, u kojoj pripada pošti zasebno važno mesto. To pokazuje i veza, koja postoji između razvitka pošte i razvitka novinstva, jer valja uvijek držati u vidu, da su počevši od cursus publicus Rimljana preko Thurn Taxis-pošte do današnjeg dana glasnici, — dakle današnja pošta, — bili prenosioци vijesti i novosti (novina). Što je poštanska dostava bila savršenija, to su savremenije i brže bile vijesti (novosti). Pošta i služba koja se bavi dostavljanjem vijesti (novina), imaju zajedničku crtu, po kojoj teže da najbržim načinom interesiranim licima saopće određenu novost (vijest). Ako se radi o vijesti posve privatnog značaja, koja interesira samo određena lica (uži krug lica), saopćuje se u obliku pisma, a ako se radi o vijestima, kojima pripada opći značaj i javan interes, priopćuje se u obliku novina. Historija fugar-novina pokazuje kako su od privatnih pisama i relacija nastale novinske vijesti i novine. No i u današnjem vremenu ostala je uska veza između pošte i novinstva, koja je u mnogom postala i uža, otkad u područje rada pošte spada i telegraf, odnosno u mnogom i radio. In ultima linea spada pitanje brze otpreme

među najaktuelnije i najvažnije savremene probleme sviju velikih novinskih preduzeća, a ovisno je od organizacije poštanskoga i željezničkog prometa. Danas se nesumnjivo radio žuri pred štampanom novinom, no ni ta nova tečevina tehnike nije potisnula otpremu novina kao ni upotrebu telegrafa i kabela za prenos vijesti, kod česa treba naročito istaknuti, da se kod potonjih dvaju načina otpreme bolje čuva interes tajnosti, a i manje su izvrnuta smetnjama nego kod radio-prenosa.

Pošta se ne može ubrojiti među prometna sretstva kao primjerice željeznica, zemaljski i vodeni putevi, nego pretstavlja zasebno organizirani prometni zavod, koji u sebi uključuje upotrebu sviju opstojućih prometnih sretstava u nastojanju da određeni dio prometa po mogućnosti obavlja na najracionalniji način. Pošta iskorišćuje sva opstojuća prometna sretstva (od najprimitivnijih do najsavršenijih): počela je s glasnicima, a zaposluje ih i danas u mnogom broju za dostavljanje pisama i pošiljaka na selu i u gradovima, a upotrebljuje dvokolice, željeznicu, aeroplane i zrakoplove, parobrode i automobile, električnu silu, radio itd. Pošta se služi svakim novim tehničkim napretkom, da tako na najpodesniji način prema pomenutim osnovnim načelima ispuni svrhe, za koje opstoji. Radi toga služi se pošta svim savremenim tečevinama tehnike. Po svojoj misiji pretstavlja tehnika duhovni motiv za svako privredno (naročito industrijalno) djelovanje i oplemenjivanje vanjskih životnih uvjeta ljudi i ljudskih zajednica. Dovoljno je istaknuti napredak, koji je u poslednjih stotinu godina postigla kemija i fizika sa svojim gotovo neočekivanim produbljenjem spoznaje prirodnih fenomena, i to naročito na području atoma te poznavanja elektriciteta i magnetizma. Tehnika je omogućila upotrebu telegrafa i telefona, koji su isprva bili vezani uz žice, dok su se kasnije oslobodili njezine ovisnosti tako, da se sad mogu slati i primati vijesti eterom na neizmjerne daljine s jednog kraja Zemlje na drugi u neobično kratkom vremenu (radio). Bez tehnike nema svjetske trgovine (privrede). Promet vijestima (obaveštajna služba) pretstavlja pored prometa s dobrima i ljudima temelj moderne trgovine. Među osobito važne reflekse brze i sigurne savremene obaveštajne službe ubrajaju se: mogućnost brze odluke i poslovne dispozicije, utjecaj na izjednačenje cijena (paritet) i umanjeње rizika. Razvitak i napredak tehnike u prometu s vijestima promijenio je i poslovnu (trgovačku) tehniku. (S time u vezi iz temelja se promijenio pismeni i usmeni saobraćaj. Dr. Hermann Levy napominje (Die Grundlagen der Weltwirtschaft. Leipzig-Berlin, 1924), da nam se razvitak svjetske privrede prikazuje kao posljedica promijenjenih prilika konzuma. Ta okolnost naročito je snažno utjecala na napredak prometne tehnike. Sve do upotrebe modernih tehničkih prometnih sretstava (željeznica, parobroda, poboljšanog riječnog i kanalskog brodarstva, pospješenoг otpravljanja vijesti i saopćenja i sl.) ograničavao se konzum na promet iz mjesta u mjesto i iz države u državu. Tečajem čitavoga srednjeg vijeka

pa sve do (djelimice) kraja XVIII stoljeća ovisio je transport dobara na veće udaljenosti od toga, da li su se razmjerno visoki transportni troškovi mogli uračunati u cijenu produkta. To je vrijedilo i za otpremanje vijesti, koje u obliku korespondencije pretstavljaju važan element trgovačkog prometa.

— Nastaviće se —

Prof. D-r EUGEN SLADOVIĆ

ОРГАНИЗАЦИЈА П. Т. СЛУЖБЕ *)

Као што се човек кроз све вјекове умно усавршавао, он је истовремено вјештачки допуњавао недостатке који су са њиме у примитивном стању дошли на свијет. Он је тако, на првом мјесту, усавршавао и допуњавао своју потребу за споразум и размјену мисли и предмета, коју је назвао П о ш т а.

То вјештачко допуњавање, људи су вршили и врше помоћу извјесних организација; они су се прво служили и служе природним елементима, а поред ових стварали су и стварају вјештачка средства.

Најстарији народи, које познаје историја свијета, имали су своју пошт. организацију, као што су имали просвјетну, привредну, економску и друге.

Примитивна пошт. организација састојала се у томе: што су људи међусобни споразум и размјену мисли и предмета вршили помоћу звука, ватре, дима и покрета предмета, и што су путовали од мјеста до мјеста и од корпорације до корпорације. За извршење тога, служили су се помоћу брда и планина; правили су вјештачке објекте, као Вавилонску Кулу и друге; правили су ручна носила, ручна и запрежна кола, претежно чамце т. зв. «корабле», «галије», и остала превозна и преносна примитивна средства. Од најстаријих времена, па и данас, употребљавали су у ту сврху и разне животиње, од којих су се најпрактичније показали коњи, камиле и голубови. У простим и примитивним колибама устројавана су надлештва и пошт. станице. Администрација је била слаба; сувоземни путеви такође примитивни, а морски недовољно испитани и неискоришћавани.

Од свију старих народа најбољу су п. организацију имали Арапи, Персијанци и Римљани, за вријеме владавине њихових силних калифа и императора. Нарочито су је Араби разумно цијенили и високо уважавали, те су због тога поштан. чиновници у моћном Калифату управљали свим осталим државним пословима. Ни европски народи у средњем вијеку нијесу имали бољу п. организацију; она се и код њих у главноме сводила на гласнике и курире.

Шапов оптички телеграф и Хилова п. марка, приближно чине прелаз из примитивне у напредну п. организацију. Периодом модерне п. организације постао је 19 вијек, у којему је пронађена и примијењена транспортна машина помоћу паре, на коњу и на води; усавршена штампа, књиговодство, писање и дописивање; пронађен и примијењен телеграф и телефон; усавршена техника у опште, установљен Свјетски међународни п. т. савез итд. У 20 вијеку пронађен телеграф

*) Радо доносимо овај напис г. директора који је остао веран професији којој је живот посветио. Он је воли, па, иако у пензији, активно сарађује на изградњи п. т. струке. У том погледу даје пример, који је код нас на жалост редак, и који заслужује сваку похвалу. Јер није за похвалу, кад стручњак заборави професију моментом кад више није на списак активних чиновника. На стр. 175 свеске за јун 1932 побројани су ранији радови г. Милића — грађа за историју пошта. Ур.

и телефон без спроводника; усавршено ваздухопловство и пронађене и примијењене многобројне нове транспортне и друге помоћне справе.

Прокопом Суецког и других канала; проналаском и искоришћењем многих краћих морских путова; регулисањем ријека и стављањем у службу п. организације савремених помоћних справа и средстава, она је у 19 и 20 вијеку достигла виши напредак, него за све раније вјекове од постанка свијета. Тако усавршена п. организација савлађује многобројне елементарне сметње у васиони, те се њена брзина у данашњем добу срачњава са брзином свјетлости сунца.

За успомену покољењима свију народа, цивилизовани је свијет заједнички подигао, у Берну, два монументална споменика, који претстављају установу Свјетског п. и т. савева, и који умјетнички изражавају улогу и дјеловање ове највеће и најсавршеније организације коју је до сада људски род измислио и извршио.

Кад би било могуће, да поново оживи који од давно прије минулих великана, знаменитих путника и морепловаца, географа, економа, архитекта, историчара, државника, филозофа, војсковођа, пјесника и других, он би се дивно, каква је и колико је напредовала п. организација. Какве би тек тада биле нове индијске пјесме «Рамајане», па библијске «Пјесме над пјесмама»? — Шта би поново пјевали о пошти и како би је обожавали нови Виргилије, Хорације, Лукреције и други?

— Наставиће се —

ПЕТАР М. МИЛИЋ,

директор пошта и телеграфа у пензији.

АТМОСФЕРСКЕ МИСТЕРИЈЕ

Метеори и радиопроблем

(By George F. Morrell)

Могући утицај метеора на ширење вести путем радија претставља једно врло интересно питање, једно од оних питања која се општим именом зову «атмосферици». Ови атмосферски утицаји претстављају прилично велику сметњу радиотрансмисијама на великим даљинама. То је у истини један опсежни, фасцинирајући проблем за оне који студирају путеве природе. Сваки би радо хтео знати: откудa долазе ти реметљиви радиоталаси, који плове и зраче, ту и тамо, свуда по свемиру, (floatsam and jetsam). Несумњиво су електричног порекла и сматра се, да ови атмосферици долазе од миријада електричних испражњавања и толиких очевидних муња у ваздуху. Стручњаци су испитали много хиљада примера ове врсте атмосферика, поглавито у интересу ваздушне пловидбе авионима, ради обележавања муњевних просторних површина, али је ово један врло опсежан проблем који садржи много још неиспитаних појава. Неоспоран је факт да радио-трансмисије врло често зависе од утицаја атмосферика ван земље.

Један од најмоћнијих и сталних штетних утицаја изгледа да је стално бомбардовање наше земље метеорима. Њих је много и много више но што би се могло закључити из оног малог броја који се могу посматрати и видети из једнога места. Професор Њутн (Newton) израчунао је, да долази у земљину атмосферу око 15—20 милиона метеора дневно! Професор Мулти (Moulton) цени овај број неколико пута више, ако ту узмемо и онај мали број који избегне астрономским опажањима. Сваки од ових метеора је извор, не само светлосних но и електричних таласа и за време кратне периоде од само једног или два секунда, за које они прођу нашом атмосфером, страховитом брзином од већих 30—40 миља у секунди, проивводе за време њиховог сагоревања, изазваног трењем, значајну коли-

чину електромагнетске енергије са јаком јонизацијом атома у атмосфери, на једној путањи дугој можда до 50 миља!

Ови јони или слободни електрони изгледа да су најчешће извор сметњама у радиу. У великом броју случајева које сам ја сам запазио, њихово постојање али брзо рашћење светлости и грмљавине изражава великом тачношћу прогрес распадања метеора или његово гашење у извесном времену падања. Шта више, случајни преостапи који стигну на земљу, испитани од стране научника, показали су да су у највећој мери магнетични. Врло је мало, изгледа, непосредних посматрања метеора удружених са појавама атмосферика да би могли донети сигуран закључак: да они баш проузрокују сметње у трансмисијама радија, али је факт, да је један становник Бирмингема, слушајући на телефону једном јако крчкање (roaring noise), покушао да затвори прозоре, и том приликом спазио један сјајни метеор како пролази ваздушним простором. И све док је расла његова сјајност т.ј. брже сагоревање, на телефону се чуло све јаче крчкање, а чим је ишчезла сјајност и крчкање је престало одмах.

То је био један упадљиво видни и изванредно велики метеор па због тога и ефекат у телефону био је сразмерно врло велики. Али пошто највећа множина метеора је оних малих и слабих и пошто се они посматрају обично са даљине од 40—50 миља најмање, то и резултати атмосферика су сразмерно мали, а што се тиче радиодифузије на великом отстојању broadcasting-a, ове чињенице долазе највише у обзир. Врло би било занимљиво знати, да ли су још неки од оних многих слушалаца на радиу били тако срећни «да ухвате метеор на делу»? («Catch a meteor in the act»?) Овде лежи занимљиво и драгоцен поље рада за истраживаче, нарочито за време летњих вечери, понекад, кад «пљусак метеора» (meteor showers) даје обилан материјал стрљивом посматрачу. Они који слушају на радиу могли би пазити на небо, на оне светле brazde «палајуће звезде» и једновремено бележити: да ли се програм добро прима или не. Кристалини детектори постављени за хватање радиоталаса на кратким даљинама нису у стању откривати ништа, ако у близини на неколико миља од посматрача долазе метеори. Средње остојање између метеора рачуна се око 250 миља, то је нормално и за свако вече, али у приликама које су астрономима добро познате, догађају се читави пљускови метеора и тада ови небесни посетиоци могу се видети често на сваки један или два минута размака времена.

Такав један пљусак метеора очекиван је 1926 г. између 20 и 22 априла кад су метеори Лириди, (који долазе из сазвезђа Лири), виђени ниско, на североисточном небу. Око три сата изјутра виђени су на високом небу. Бродкастинг у Европи због уплива њихове радијације био је слаб, а напротив у Америци побољшан!

Исто тако очекивани су и посматрани метеорски пљускови из сазвезђа Змаја, 30 априла исте године, а из сазвезђа Херкула од 18—26 маја, и у првој половини августа са Персеја.

За време падања метеора утицаји су све већи, чак и онда кад их не можемо приметити, било због дневне, било због месечеве светлости или облака. На ипак, они доказују како је велики утицај њихов на радиодифузије. Али постоји још један бољи метод, који бих желео да сугерирам радио експертима, но он захтева експериментисање рано изјутра. Он се састоји из бележења простора на коме се врше вечерњи огледи атмосферика, око 6 часова после подне, а затим се бележи њихова односна учестаност и утицаји у ранем јутру, око 6 часова. То треба предузимати у време кад се очекује падање метеора, на пример овако: уторником, средом и четвртком. Ако су атмосферички последица већег броја метеора, њихов ће прираст бити већи у јутарњим часовима. (Узима се у обзир В. Британија.) То је зато, што смо ми у В. Британији тада на предњој страни Земље, а метеори падају дужином њезине орбите, па зато ми сретамо метеоре изнад нас, и пошто је то тако, један много већи број њихов доспева тада у нашу атмосферу, него ли увече, кад се Британија налази на задњој страни глоба, кад је у извесној мери, тако рећи, заштићена од овог небеског

grada! Pisač ovde daje sliku sa koje se vidi Zemlja kao planeta, њезина путања правац обртања, позиција Инглеске у 6 часова јутром и 6 часова вече, правац, путања и густина метеора из савезиња Лире, што ми, најталост не можемо репродуковати. Астрономима је давно познато правило, да је падање метеора изјутра учестаније него ли увече. Наравно, пошто метеори докажују да су обилан извор утицаја на радио, врло је тешко избећи њихов утицај из васионског простора на бродкастинг.

(The Graphic)

М. ВУЈАДИНОВИЋ

POŠTNO KAZENSKO PRAVO

§ 51 in sledeći paragrafi zakona o pošti, telegrafu in telefonu tvorijo takozvano poštno kazensko pravo. To pravo je specijalno pravo v odnosu do občega kazenskega zakona in odreja nezavisno od tega kazensko sankcijo za določene prestopke. Ker je to pravo nepopolno, omejeno le na par §§, bi se sklepalo, da velja supletorno splošni del občega kazenskega zakona v pogledu obćih kazenskopravnih načel.

Po § 18 občega kazenskega zakona se kaznuje storilec samo zaradi kaznivega dejanja, storjenega naklepoma (dolus); dalje določa § 19, da „za kaznivo dejanje, storjeno naklepoma ni odgovoren, kdor ob času, ko je storil dejanje, ni vedel za katerokoli izmed bistvenih oznamenil bitja kaznivega dejanja, najsi so stvarnega ali pravnega značaja“, in § 22 pravi, da: „ni odgovoren oni, ki ob času, ko je storil dejanje, ni mogel pojmovati narave in pomena svojega dejanja ali po tem pojmovanju ravnati zbog duševnega razstroja ali skaljene zavesti ali duševne nezavistosti ali slaboumnosti“.

Če sledimo tej predpostavki, bi torej prišli do zaključka, da velja tudi za specijalno področje poštnega kazenskega prava načelo, da mora biti dejanje, ki se kaznuje po poštnih predpisih, napravljeno dolozno, naklepoma in storjeno od takih oseb, ki so kazensko-pravno odgovorne za svoja dejanja. Ker zahtevajo splošni pravni principi za kaznivost izvršenega dejanja dolozno krivdo, bi se torej storilec ne smel kaznovati že na podlagi golega dejstva n. pr., da je uporabil že rabljeno znamko itd., temveč bi se moral zahtevati — dosledno prednjim izvajanjem — kot pogoj za kaznivost: *namen zlorabe*.

Toda tako sklepanje bi šlo očitno predaleč. Poštno kazensko pravo kaže naproti obćemu kazenskemu pravu posebne lastnosti, utemeljene v sorodnosti s finančnim pravom. Iz splošnega značaja poštnе ustanove kot velikega državnega podjetja, pri katerem ne dopuščajo prilike, čas itd., da bi se moglo paziti na vsak prestopak na eni strani, a na drugi strani dejstvo, da se pošta ne more spuščati v podrobno preiskovanje ali obstoji dolus itd., in ker je ta predpis razumeti bolj preventivno t.j. nekako kot samoobrambo proti prepogostim kršitvam s strani obćinstva, je razumljiva zahteva po izjemnem stališču. V pogledu *subjektivnega dejanskega stanu* se spremeni restriktivna tendenca obćih kazni v ekstenzivno. Kakor v finančnem kazenskem pravu, tako tvori tudi na našem področju zahteva po dolus-u ali pa celo po kvalificiranem dolus-u *prepotrebno izjemo*. Iz fiskalnih in drugih tu naštetih razlogov se mora torej krog vračunljivih dejanj čimbolj razširiti.

Do uveljavljenja zakona o pošti, telegrafu in telefonu je veljal za poštnе delikte v pokrajinah bivše avstrijske uprave zakon o dohodarstvenih prestopkih (tako zvaní Gefällstrafgesetz) od 11. julija 1835, ki je celo poštno kazensko materijo reguliral skupno s finančnim kazenskim pravom. In ker je po tem zakonu (§§ 14 in 18) zadostovala za kaznivost culpa levis in celo culpa levissima, je bil storilec kaznovan ne glede na to, ali je naklepoma storil dejanje ali ne. Kakor vidimo je bilo do uveljavljenja našega sedanjega poštnega zakona specijalno poštno

kazensko pravo sprejeto v sistem finančnega kazenskega prava, je tvorilo njega sestavni del, in je veljal splošni del zakona o dohodarstvenih prestopkih tudi za poštne delikte.

Z novim poštnim zakonom pa je na podlagi § 82 prestala za nas veljavnost zakona o dohodarstvenih prestopkih in vprašanje nastane, ali velja ob pomanjkanju posebnega (specijalnega) splošnega dela kazenskopравnih določil poštnega zakona za nas obči kazenski zakon, ali pa se da iz besedila zakona samega razbrati, da se zahteva še vedno izjemno stališče za poštne delikte, ki naj bi se — četudi kulpožno izvršeni — kaznovali? Kje je najti v zakonu o pošti, telegrafu in telefonu predpis, ki bi sličil predpisom §§ 14 in 18 zakona o dohodarstvenih prestopkih?

Iz stavka § 51 „u koliko nema mesta gonjenju po krivičnom zakonu“, se da sklepati, da se mora kaznovati tudi že culpa, ker drugače ne bi imel pomena tako stiliziran stavek. Po občem kazenskem zakonu se mora in sme preganjati kršitelj §§ 226 in 228 le, kadar je dejanje izvršeno naklepoma in od osebe, ki je odgovorna za svoja dejanja. Sledi torej, da „nema mesta gonjenju po krivičnom zakonu“, ampak po poštnem zakonu samo v primerih, ko je bil delikt izvršen brez naklepa ali pa od osebe, ki ni odgovorna za svoja dejanja. (§§ 18 in 22 občega kazenskega zakona). Če bi se za kaznivost dejanja zahteval tudi po naših predpisih dolus, bi bilo vsako tako dejanje kaznivo le po občem kazenskem zakonu, kajti besede: „u koliko nema mesta gonjenju po krivičnom zakonu“ *isključujejo kumulacijo kazni* t. j. kaznovanje delinkventa po kazenskem sodišču in poštni upravi, in bi torej točka 5 § 52 bila odveč. Zato mora biti tukaj neko področje, kamor ne sega več obče kazensko pravo, kjer pa že veljajo poštni kazenski predpisi. To področje je torej zakonodavec predvidel, določljivo pa je po notranjih, zunanja dejanja urejajočih psihičnih procesih delinkventa, z eno besedo po *subjektivnem dejanskem stanu*.

Iz te kratke študije je razvidno, da zadostuje za kaznivost kršenja predpisov točke 5 § 52 tudi po določilih novega zakona o pošti, telegrafu in telefonu od 16. julija 1934 iz culpa, in da se poštna kazenska materija v pogledu deliktov z uporabo že rabljenih znamk ali drugih poštnih vrednotnic ni spremenila. Vprašanje pa ostane še vedno, ali bi v konkretnem slučaju administrativnega spora tožnik pri državnem svetu s svojo tožbo uspel, ali ne. Izid spora je odvisen od tega, kakno stališče bi zavzelo vrhovno upravno sodišče pri tolmačenju § 51.

Težje bo pa na podlagi zakonskih določil najti pravni temelj za kaznivost drugih deliktov naštetih v §§ 52 in 53 (1—3). — S tem, da je za konodavec § 51, ki ga je eventualno smatrati za nekak splošni del poštnih kazenskih predpisov, omejil na znamke in druge poštne vrednotnice, je vzeta pravna podlaga kaznivosti drugih kulpožno storjenih deliktov naštetih v §§ 52 in 53 (1—3). Zdi se mi, da je zakonodavec posvetil premalo pozornosti tej materiji in ni posebej poudaril, da se kaznuje pri teh deliktih že objektivni dejanski stan (torej golo dejstvo kršitve predpisov), ker le tako si je mogoče razlagati to pomanjkljivost, ki ima za posledico, da stoje ti drugi predpisi osamljeni in se ne morejo nasloniti na nikak splošni del, ki bi jim dal kazensko sankcijo. Ti delikti, storjeni navadno iz nevednosti, malomarnosti in površnosti publike, bi torej morali ostati v večini primerov nekaznovani! Analogija, s katero bi si drugače lahko pomagali pa tu ne bo na mestu, ker je po občih kazensko pravnih načelih med kazenskimi predpisi nedopustna.

Ali pa je zakonodavec hotel postaviti kaznovanje teh deliktov na povsem novo bazo in kaznovati le zlonamerno kršitev? Ni izključeno! Toda v tem slučaju pogrešamo tozadevnih izoršilnih odredb k tej materiji (§ 52), ki bi opozorile poštne uslužbenca na to spremembo, ki je uvedla bistveno spremenjeno postopanje s takimi pošiljkami.

D-r VILKO VUJČIĆ,
pristav

ИЗ СВЕТСКОГ РАТА

«Наша пошта» поред актуелних питања покреће и питања из прошлости. Публикује грађу за историју пошта, па позива особље на сарадњу у том погледу. Такав је и позив који се цитира у првом ставу стр. 175 свеске за јун 1932. Са наше стране забележићемо ово сећање из доба светског рата.

Врховна команда ондашње краљевине Црне Горе била је на Цетињу. Црна Гора је имала телеграфску везу са краљевином Србијом на морзу, правац Подгорица—Сјеница—Скопље—Ниш и обратно. Врховна команда ондашње краљевине Србије тада је била у Нишу.

Подгорица је посредовала у размењивању телеграма између Цетиња и Ниша. Био сам тада телеграфиста, на служби у Подгорици.

Сећам се, као да је то јуче било: негде отприлике у месецу септембру 1915 год., дозовем Сјеницу, па онда Ниш. Нишу назovem добар дан и кажем му, да имам 2 телеграма; узмите их; имати ли који и ви за мене? Тог момента, Бугарска је била изненада напала Србију. Нишки колега ми одговори: «И ја имам два телеграма за вас, но ме пусти мало јер плачем».

Пошто сам му дао неколико питања, да нам средње станице не би укинуле везу, упитам га, који је и зашто плаче? Друг из Ниша ми одговори: «Овде за апаратом је чика Мирковић. Мрка капа зла прилика! Ударила нам је, брате, с бока Бугарска, досада смо се са Аустро-Немачком јуначки борили и клали, а сад морамо да бегемо или останемо под непријатељима као роб и гроб, па плачем и плакати ће, брате, цело Српство».

После 10 минута, рад смо отпочели и завршили. И заиста, све што ми тада рече чика Мирковић, то се и догодило — до дана ослобођења и проширења велике и моћне Југославије, до 1918 г.

Станице Ниш и Подгорица, још у оно време, тако су се на морзу добро чуле и брзо размењивале државне телеграме, шифроване од по 2000 до 3000 речи. Телеграме сам примао на слух, па увек, окрећући телеграфске бланкете, говорио телеграфисти у Нишу: «Брже куцајте»; тако и он мени поручиваше, кад сам ја њему моје телеграме отправљао.

ЈОВАН РАДУЛОВИЋ,
управник поште Нови Бечеј.

НА СТРАНИ

— Француска је уштедела на буџету за 1932-3 г. укупно 2.570 милиона франака. Нова поштанска тарифа донела је 180 милиона франака вишка.

— Мађарска пошта у цифрама. Мађарска има 92.916 кв. км. и 8.598.574 становника. На 34 кв. км. долази 1 пошт. станица. На једну станицу долази 3192 становника. Једна телеграфска станица долази на 37 кв. км., а становника 3510. Један телефонска станица долази на 63 кв. км., и 5853 становника.

На једног становника просечно, годишње, од целокупног п. т. т. саобраћаја пада 53.8 пошт. пошиљака; 38.7 чековних операција 12.2 новинарских; 1.7 пакета и доплата; 0.6 телеграма и 18.1 телефонских разговора.

У главном граду, у Б. Пешти, један претплатник говори дневно 6—8 пута. Месечно око 184.1 а годишње 2600 пута. У целој земљи свега 150,306.347 говора годишње.

Међуградских разговора у самој Пешти просечно, годишње бива 220.327 а локалних око 81,621.788.

На каблу Беч—Пешта измени се годишње, просечно 520.000 говора.

Телеграф је као и свуда у застоју иза телефона и број телеграма на годину износи 895.560.

Радиопретплатника има 65.000.

— Б е л г и ј а. Социјалистички посланици у Парламенту тражили су да се п. т. т. службеницима који дневно дају више од 700 јединица рада исплаћује 5% више на име награде за сваких нових 35 јединица. На овај начин желе да повећају плате и награде радном особљу.

М. ВУЈАДИНОВИЋ

ПЕРСОНАЛНА ПИТАЊА

З в а њ а. Када помислим на наша звања, увек се сетим да сам са сваким декретом о разним превођењима, изједначењима, разврставањима, постављењима и наименовањима остао вазда са истим звањем; од почетка до данас вршим исту службу. Да ли се заиста не могу наћи дефинитивна звања, барем за гро чиновништва са звањима по 2 ставу § 45 Ч. з., која би одговарала стварним потребама службе и особља? Из написа г. Вујадиновића о пројекту нове Уредбе о организацији п. т. струке, види се да ово питање и овом приликом није решено, већ напротив, добићемо по један нов декрет за своју збирку и ништа друго.

Потребама службе у поштама одговарају само ова звања: IX група п. т. чиновник, VIII група п. т. чиновник, VII група контролор, VI група виши контролор, V група управник.

Разуме се да би ова подела, сама по себи, захтевала и поделу рада, систематизацију места, а за положаје од VII групе на више други виши државни стручни испит, тако да би контролори заиста вршили само контролну службу, управници управничку итд., а на ова места долазили би само спремни чиновници. Са системом «давања класа» мора једном да се престане. Напредовање данас значи само повећање плате и ништа друго, а то се много разликује од онога што је законодавац имао у виду.

Према томе, кад је комисија за израду пројекта Уредбе већ осећала потребу да мења и звања, потребно је било да та звања распореди према потребама службе. Иначе, би било много боље да је то питање оставила за «боља времена».

У п р а в н и ц и. Има управника без пошта, а још више има управника, који врше дужност управника, а нису утврђени на својим положајима са звањем управника. То барем ништа не кошта да се регулише.

И з а с л а н и с л у ж б е н и ц и. У разним установама п. т. струке има мноштво службеника такозованих «на раду». У том погледу нарочито се одликују дирекције пошта и телеграфа; по неке имају и половину особља које има стално место службовања у поштама седишта дирекције. Мада до данас није утврђен број особља тих установа, не видимо разлог што се то особље не утврди на својим положајима. Међутим број особља пошта је ипак утврђен.

Р а н г л и с т а. По 2 ставу § 48 Ч. з. свако министарство је дужно да води списак службеника по рангу. Наше бивше очинско Министарство грађевина издало је и упутства за вођење тога списка. Изгледа да ћемо ми и овом приликом бити последњи. S.

Д р ж а в н и с а в е т у општој седници од 25 јуна 1932 донео је решења:

1) Постављење дневничара на места званичника и служитеља и у времену од 31 августа 1931 до краја те буџетске године није противно ни једном законском пропису.

2) Решење о разумевању тачке 2 чл. 133 у вези са чл. 111 и 137 Ч. з. од 31 јула 1932:

У случају престанка службе по истеку боловања од 12 месеци — чл. 133 тачка 2 у вези са чл. 111 ранијег Ч. з. од 1923 — признаје се за пензију и време службе по истеку 12 месеци боловања до дана доношења одлуке о стављању у пензију.

ЧИНОВНИЧКИ ЗАКОН

Полиција је донела критичка опажања г. Светомира Станковића, полициског чиновника, о новом Ч. з., у којима се вели:

«1. У § 45 Ч. з. («Глава VI. Кретање у служби») распоређена су звања по групама према школским квалификацијама, и став 2 истог §-а гласи: «Звања у структурама за које се тражи потпуна средња школа распоређују се од IX до V положајне групе закључно», те би према томе било логично и у сагласности са овим законским прописом, да полиц. чиновник са потпуном средњом школом може доћи и у V положајну групу, — док је у § 346 истог закона («Глава VIII. Распоред звања») звање помоћног секретара, које је једино доступно полиц. чиновницима са средњом школом предвиђено у VI, положајној групи, као највишој до које полиц. чиновник са средњом школом може напредовати те су та два §-а: 45 и 346 у опречи један с другим, пошто у V. групи нема предвиђеног звања помоћног секретара, те тако млађи полиц. чиновници, који у смислу §-а 310 Ч. з. до 31 марта 1934 године добију звање среског начелника, подначелника, старешине кварта или вишег полиц. комесара, а од § 310 сигурно ће се чинити врло ретка употреба и он је привремене важности (привремени закон), не могу напредовати даље од VI положајне групе, и ако им се у §-у 45 даје право напредовања до V. положајне групе закључно, јер у V. групи нема предвиђеног звања за такве чиновнике.

2. Новим Ч. з. много је отежано напредовање по групама — теже се напредује но по Ч. з. од 1923, где је тражен само извешан број година државне службе за наредну групу — чл. 57 — т. ј. није се условљавало колико треба провести времена у претходној групи, док се по овом новом закону узима у обзир за напредовање само оно време проведено у претходној групи — § 49 — у којој благодарећи установљењу периодских повишица може се остати дуже времена, но што је предвиђено за дотичну групу, пошто добијање групе зависи од ресорног Министра (дискреционо право), те и када се добије наредна виша група онај се вишак проведен у претходној групи не узима у обзир за време служења у новој групи, одн. за даље напредовање, но се и у њој мора отслужити одређено време, па можда и у њој добијати периодске повишице.

3. Изгледа, да се новим законом вређају и извесна стечена права по старом закону, — као на пример време проведено у служби у Јужној Србији и време проведено у самоуправнијој служби за коју се није тражила факултетска спрема (служба општ. деловође) признаје се за пензију по § 270 само оним држ. службеницима грађ. реда «који су то били пре 1 септембра 1923», а аналого томе држ. службеницима постављеним после 1 септембра 1923 не признају се те повластице и ако су постављени за владе старог закона и исте им признате чланом 137 истог закона.

4. Најзад, осећа се и једна празнина у закону, јер нигде није предвиђено шта бива када један чиновник накнадно стекне школске квалификације за звања која су распоређена од IX или VIII положајне групе па на више, да ли са тим већим квалификацијама добија само то, да може напредовати даље но са ранијим школским квалификацијама, или се пак узимају у обзир и године дотадањег службовања, те аутоматски према годинама службе долази одмах у вишу групу, па би ово питање требало регулисати на начин, који ће дати подстрек толиким чиновницима који студирају, да што пре заврше студије, јер не би било правично признати им само то, да могу даље напредовати но раније не узимајући у обзир и године службе и не одређивати према њима у коју групу такав чиновник треба да дође.

BIVŠA III KATEGORIJA

„Naša pošta“ ne zaboravlja ni pitanja struke ni osoblja. Nije zaboravila u svoje vreme II kategoriju službenika, koja je već pred uspehom, a tako ni III kategoriju koja se još bori za svoja prava. Otuda se nadamo da će naš časopis dati mesta i pretstavkama o pitanju bivše III kategorije.

P. t. udruženje — sekcija u Zagrebu je uputila apel g. Ministru u kojem se kaže:

1. Č. z. od 31 marta 1931 predviđeno je da ovi službenici mogu napredovati od X do VII položajne grupe zaključno (§ 45 st. 1).

Međutim u Rasporedu zvanja sadržanom u § 346 istoga Zakona u VII grupi nije predviđeno niti jedno zvanje za osoblje p. t. struke, koje je razsvrtano po § 45 st. 1 toga Zakona.

Koliko nam je poznato do sada nije niti jedan član činovnik bivše III kategorije unapređen u VII grupu i ako je po Zakonu udovoljio svima uvjetima potrebnima za unapređenje u višu grupu.

Iz svega toga zaključujemo, da unatoč odredbi § 45 Č. z., ova grupa nije otvorena za činovnike bivše III kategorije, odnosno da se odredba toga paragrafa tumači tako, da ovi službenici mogu biti unapređeni najviše u VIII položajnu grupu. U ostalim strukama državnih službenika, pa i u samoj našoj struci kod Pošt. Štedionice, činovnicima bivše III kategorije omogućeno je prema Rasporedu zvanja napredovanje u VII grupu.

Ovi službenici sačinjavaju najveći deo radnog osoblja i vrše sve poslove u svima delovima p. t. struke, te na taj način upravo podržavaju struku i osiguravaju joj njezin prosperitet. Rad toga osoblja je primeran. Stručna sprema njihova potpuno je jednaka, a školska u mnogo slučajeva veća, nego znatnog broja osoblja, koje je razvrstano po § 45 st. 2 Č. z. Stoga se tom osoblju nanaša velika nepravda sprečavanjem napredovanja u više grupe...

Osoblje moli g. Ministra da se činovnicima bivše III kategorije da pravo napredovanja u VII položajnu grupu u svima zvanjima.

Pravo unapređenja u ovu grupu valja dati svemu osoblju razvrstanom po § 45 st. 1 bez obzira na vrstu službe, koju vrše i položaje koje zapremaju. Unapređen treba da bude svaki činovnik, koji je u VIII grupi proveo Zakonom propisane tri godine i čije su ocene povoljne.

2. Bilo bi opravdano, da se za činovnike razvrstane po § 45 st. 1 odrede sledeći položaji: upravnik slagališta, ekonom, upravnik garaže, šef arhive, šef t. t. radionice, starešina pošte IV razreda s time, da ovi položaji budu predviđeni u VI položajnoj grupi.

Ovo bi bilo provedeno analogno odredbama, koje važe za činovnike razvrstane po § 45 st. 2, kojima je svima bez razlike dano pravo napredovanja do uključivo VI grupe, dok u V grupu mogu biti unapređeni samo oni, koji se nalaze na odgovarajućem položaju. *Otvaranje VI položajne grupe* moglo bi se za činovnike bivše III kategorije vezati na izvestan duži rok službe u struci i godišnje ocene.

3. Po Zakonu o činovnicima omogućeno je zvaničnicima, da nakon stanovitog broja godina provedenih u zvaničничкој službi mogu biti postavljeni za činovnike X grupe, nakon položenog stručnog ispita, a bez obzira na školske kvalifikacije.

Trebalo bi na jednaki način omogućiti i činovnicima bivše III kategorije razvrstanim po § 45 st. 1 *prelaz u više položajne grupe*.

S obzirom na položaje, koje ti službenici zapremaju i rad koji vrše, stižu oni puno pravo i svu potrebnu stručnu spremu, da pređu u zvanja viših grupa, jer već i sada, a verovatno će to i u buduće, vrše sve poslove, koje vrše činovnici razvrstani po § 45 st. 2.

4. Konačno molimo, da se činovnicima bivše III kategorije sa šest sedam i osam razreda srednjih škola, dozvoli *polaganje stručnog ispita*, kojega su svojedobno polagali polaznici p. t. škole, te da se nakon položenog ispita prevedu u odgovarajuća zvanja. Da se u oskudici P. t. škole (koju, vele, Uredba predviđa) na taj način pruži mogućnost, da steknu položaj, kojega bi u normalnim prilikama već ranije dobili."

Delegacija činovnika iste III kategorije predala je g. pomoćniku Ministra pretstavku od 5 oktobra, kojom traži da se tom osoblju „omoguću u vezi § 45 stav 1 Č. z. ulaz u *sedmu grupu* nakon 14 godina službe, analogno ulazu činovnika maturanata nakon 10 godina odnosno činovnika fakultetlija nakon šest godina službe.

Spomenuti činovnici vrše sve poslove kao i njihovi drugovi razvrstani od IX—V grupe pa je stoga i opravdano, da se tom osoblju izade u susret i dade im što je i Zakon o činovnicima predvideo.“

Kako se govori, u VII grupu ušlo je samo zvanje šefa arhive, analogno drugim strukama, kao i u Pošt. štedionici.

Stanovište Sekcije da se činovnicima po stavu 1 § 45 Č. z. otvori VII grupa za sva zvanja potpuno je opravdano, pošto je i onima po 2. stavu § 45 Č. z. otvorena V grupa za sva zvanja. S obzirom na posebnost službe u p. t. struci kao i odgovornost i naporan rad, potrebno bi bilo da se i jednima i drugima otvori mogućnost napredovanja do krajnje granice.

Oni sa 6 razreda srednje škole mogu se docije primiti u Saobraćajnu školu, koja se, kako se govori, uredbom o organizaciji p. t. struke predviđa i za p. t. struku.

Pomažući osoblje, koje zaslužuje, pomažemo struku i interese službe.
S.

ПЕНЗИОНИСАЊЕ ОБОЛЕЛИХ

Да ли последња алинеја § 137 Ч. з. од 1923 и § 118 Ч. з. од 1931 има једно исто значење, т.ј. да ли се чиновнику, који је оболио у служби признаје још десет година за пензију, а има 10 ефективних? Да ли се «озледа» рачуна као «оболење» јер наравно сваки државни чиновник, приликом ступања у државну службу, морао је поднети лекарско уверење, да је здрав.

Да ли се за пензију признаје бенефиција из § 270 тачка 13 Ч. з., чиновницима, који су ово време служили у Пљевљу т.ј. да ли се Пљевље рачуна у Јужну Србију. У решењу Мин. савета У.Б.Бр. 15637 од 12 јула 1920 јасно је означено, који срезови спадају у Јужну Србију, али Ч. з. ово нигде не помиње.

Ова питања занимају многе наше чиновнике. Ми налазимо да је између § 118 садањег Ч. з. и чл. 137 последњи став Ч. з. од 1923 г. велика разлика. Повластида се сада само може признати, т.ј. не мора, и то само за последице повреда и озледа, али не и за оболења. По старом закону било је то право службеника и за повреде као и за оболења у службеном послу, али је та одредба доцније укинута.

Решење Мин. савета Ј.Б.Бр. 15637 објављено је у целости у «Нашој пошти», а тамо су наведени и сви срезови који долазе у обзир; у том погледу новим Ч. з. ништа није мењано. Пљевље се, по том решењу, сматра као место у Јужној Србији.

S.

РАЧУНСКА СЛУЖБА

Тако важна, а од многих омаловажавана. Потребна сваком газдинству, а ипак од многих несхваћена и занемарена. Зато сам се угодно изненадио, кад у «Нашој пошти» за месец септембар о. г. спазих наслов «Рачунска служба». Писац, пак, тога чланка пише мање о самој рачунској служби, а више о једној врсти рач. чиновника, о предратним рач. чиновницима, који нису полагаали п. т. испит, него само испит из државног рачуноводства. Да су се ови појавили са жељом да се изједначе са рачунским чиновницима Мин. финансија, те да је овај покрет имао сталан материјални правац без икаквих других идеалних побуда. Једино о рачунској служби вели да рачуноводство Министарства вегетира, без организације и без прописа, пошто се Правилник о раду специјалних рачуноводстава у п. т. сгрупи апсолутно не може применити.

Не ради горе споменутих рач. чиновника, него ради саме струке у доброј намери написао ове ретке. По мом мишљењу, рачунска служба трпи и трпиће не само због недовољних прописа и упутстава него и више због помакања квалификованог рачунског особља.

Зашто нема довољно рач. чиновника и подмлатка?

Прије него ће се један п. т. чиновник одлучити да се посвети рачунској струци, питаће се да ли ће му та струка донети какво задовољство? (То исто важи и за административне чиновнике и техничаре п. т. струке о којима је писано у св. за септембар 1932 год.) Да ли ће му се исплатити труд око учења рачунско-контролне знаности? Хоће ли имати бољи аванман или евентуално материјално побољшање а ла оне предатне рачунске додатке, или а ла оно 10% повишице по чл. 7 Ч. з. из год. 1923? Неће ли са испитом примити и већу одговорност у раду, и доследно томе, ако евентуално учини какву кривицу, неће ли му рач. испит бити отежавна околност, а оном без испита за исту грешку олакшавајућа околност?

Одговори на ова питања су главни узрок да нема довољно рач. чиновника.

Тврдити, пак, да п. т. чиновник самом праксом може постати рач. чиновник, исто је што и тврдити да се на тај начин може постати п. т. чиновник. Кроз праксу може се научити радити по моделу, и да се одлично ради, али дотични ће увек остати непрактичар, (јер то је уједињена теорија с праксом), него макулариста. Неће бити у свом знању поуздан и чврст, (част изнимкама услед личне надарености или самообразовања), него ће радити што су други радиле, не разликујући је ли то правилно или не. Ако буде тога свестан биће задовољан, а као несвестан биће другима на терет. Без теоријско-практичног знања нема знања.

Рачунско-контролна знаност има своје принципе. Они се морају знати и употребити код сваког вођења и контролисања благајне, код књижења, код контроле било превентивне било детективске. Принципијелно нема разлике у контролисању ове или оне касе, у прегледању «стања касе» или месечног рачуна ма ког надлежства. Све се обавља по једним принципијелним правилима. Једино се у детаљима разликује. На темељу принципијелних правила израђују се детаљна правила. Закони финансијске природе и Мин. финансија дају принципијелне одредбе, да се на њима саграде детаљни правилници и пословници. И одатле та веза између рач. службе Мин. финансија и рач. службе других специјалних рачуноводстава. Мин. финансија с Главном контролом паје директиве и контролне целокупно рачунословља. Оно то не би могло да је п. т. рач. служба такве природе, да нема никакве везе с рачуном службом Мин. финансија.

Ово износићи никако не занемарујем струку. И ја сам мишљења да само онај који је практично радио на пошти може да буде добар административни или рачунски чиновник, да му приликом писања какве наредбе буде потпуно јасно како ће се она и извршити. Дакле једну до три године на пошти, а по положеном п. т. испиту једну годину на свим одељењима дирекције, да се по том специјализира административно, технички или рачунски.

Овим само хоћу да подвучем важност рач. службе. Мислим да се пуно не постизава тиме да се само пропише рач. испит. Особитост рачунске службе, у којој се тражи много више знања него на другим рефератима, и деликатан положај рач. чиновника, у ком су они више него други изложени да као рачунопрегледачи страдају, изискује да се рачуном чиновничтву осигура бољи положај. Тиме би се привукле боље силе. Не треба заборавити, да су рачунски чиновници не само они који израђују правилнике рачунске природе, него и они који контролишући рачуне највише су у могућности, да стално и детаљно упућују, покрећу струку напред. А ово не би могли, ако поред стручне наобразбе не би имали и специјалну рачунску.

Укратко, да се реорганизацијом рачунске службе, специјално књиговодствене, уз једнообразност рач. пословања како код дирекције тако

и код Министарства, дође и побољшање положаја рачунског чиновништва и безуветно и једнообразно образовање рачунског подмлатка.

КАСИМ ХАЏИБЕГИЋ,

рач. чиновник

Дринске дирекције пошта и телеграфа.

Има видара који зидају сеоске, привезне куће, а има их који зидају и шестоспратне палате.

Рачунску службу у п. т. струци мора да врши поштар. То је већ све и уређено. По правилнику о државним стручним испитима приправници прво полажу испит из п. т. службе, а тек после три године могу полагасти и допунски испит за рачунску службу. Дакле у погледу подмлатка све је у реду, али организације рачунске службе нема. Рачуноводство Управе пошта има да води надзор над рачунском службом дирекција и да врши централну рачунску службу.

Треба организовати и рачунску службу дирекција, да се у свакој дирекцији врши на исти начин. И закони су већ изједначени за целу земљу па какве сметње су постојале и још постоје да се изједначи рачунска служба и изда један правилник који би важио за све дирекције?

И.

Р. Т. УДРУЖЕЊЕ

Ova godina je dala nemile pojave koje Udruženje ne pamti od svoga postanka. Dnevna štampa beleži sa podsmehom i osudom pojave sa godišnje skupštine Udruženja, sukob stare i nove uprave, kao i «tragično-komični» slučaj koji su niske duše priredile o slavi Udruženja, Sv. Tome 19 oktobra o. g. Arhive nadležtava kipte optužbama kakvih nije bilo ni u dobu besomućnih partiskih strasti.

Sv. Toma baš rekao je da treba otseći zagnojenu ruku da bi celo telo moglo da ozdravi.

Struka u tom smislu apeluje na svog g. Ministra.

ИЗЈАВА

Уредништво је примило:

Како сам у обавештењу: «Организације и листови» у 2, 3, и 4 пасусу на стр. 238 св. 97 Вашег цењеног часописа «Наша Пошта» лично тангиран, част ми је молити Вас, да у наредном броју «Наше Поште» уврстите ове редове:

Из стилизације поменутог текста могло би се закључити као да сам ја писац чланка: «Тражи се човек» који је био штампан у стручним пошт. листовима и то: загребачкој «Пошти», љубљавском «Поштару» а такође био сложен за штампу и у часопису „Наша Пошта“. Ради тачног обавештења наше п. т. т. јавности која прати догађаје у струци изјављујем: да никакве везе са писањем тога чланка «Тражи се човек» нисам имао, нити сам у опште ма шта знао о том чланку докле год није био већ дат у штампу за часопис «Наша Пошта». Писац овог, иначе објективног и озбиљног стручног чланка, јесте наш уважени колега г. Бранко Павловић, — бив. управник поште Бгд 1, — сада саветник Управе Пошта у Београду. Ово је у осталом било познато Управи пошта и пре него што је путем двеју пашквила тенденциозно набачено на мене као да сам ја писац, чиме су били заподенути па и форсирани чак и судски извиди. Овим извидима, разуме се, показало се да ја нисам имао никакве везе са писањем овог чланка. Шта више, утврдило се, да и сам писац и одговорни уредник немају шта да одговарају за овај чланак.

Такође скрећем пажњу на то: да нисам «1 децембра исте год.» под неом тужбу против Управе. Напротив, трпио сам и преко свега ђутке прелазно. Реагирао сам тек онда, када је на пригодну белешку загр. листа «Новости», донету приликом мога поновног повратка за Директора Пошта у Загреб, дошао исправак п. т. бр. 57.332 од 28 VI 32. Тада сам био принуђен да предузнем кораке, да се случај овакве једне исправке, која худи такође и угледу наше струке и нашега реда — законским путем пред надлежним форумом расправи. То је свакако био минимум који сам морао учинити у одбрану мога угледа, макар да ми је и сувише стало до мирнога рада а не личних прогањања.

Примите, Господине, уверење о мом особитом поштовању.

Ваш одани

Инж. ДУШАН МИЛОСАВЉЕВИЋ,
Директор Савске Дирекције Пошта и Телеграфа.

НОВЕ КЊИГЕ

П. Т. Т. И РАДИО БИБЛИОТЕКА

Бен уредник и издавач г. инж. Душан Милосављевић, директор пошта и телеграфа, објавио је:

Подохватио сам се тешког али благородног задатка да снабдем нашу струку угледном и компетентом библиотеком. Ова наша библиотека састојаће се из 27 посебних стручних књига, од којих ће свака у форми УЏБЕНИКА изложити јасним стилем по једну широку грану наше струке у логичном систему, по угледу на немачка дела те врсте, са потребним бројем слика у тексту, шемама, подацима, прегледним табелама, графиконима итд. Књиге ће бити величине мога дела: **Побољшање Југословенске телефонije**, на врло доброј хартији, у лепом меканом повезу а изнеће свака око 5 штампаних табака. Свака књига биће штампана и ћирилицом и латиницом.

Цена књигама за претплатнике биће 5 д. од штампаног табака (16 штамп. страна). За сваку књигу, коју претплатник добије, одговарајући износ одбијаће се од улога који он уплаћује по 10 д. месечно. Поједине књиге БИБЛИОТЕКЕ неће се моћи посебно куповати, већ само цели комплет.

Ова наша БИБЛИОТЕКА садржаваће посебна дела:

I **Опште п. т. т. и р. књиге:** историја, терминологија, право, статистика, зграде и оруђа, електротехника, организација, администрација, радионице, мерења.

II **Пошта:** поштанске пошиљке, пренос поште.

III **Телеграфија:** телеграфске линије, општи телеграфски апарати, специјални телеграфски апарати, телеграфска експлоатација, специјални телеграфско-телефонски и сигнални уређаји.

IV **Телефонија:** елементи телефона и централа, телефонски апарати, телефонске централе, ваздушне телефонске линије, кабловске телефонске линије, више-струка телефонија, телефонска експлоатација.

V **Радио:** емисиони апарати, пријемни апарати, катодне лампе, радио-саобраћај.

Да ли да објашњавам колико је нашој струци и свима нама као и генерацијама који долазе, потребна, чак неопходно потребна оваква стручна БИБЛИОТЕКА и да је крајње време да је добијемо? Зар има кога међу нама који не види да нам је свима основни недостатак баш то што немамо нашу стручну књигу из које би учили дубља знања о нашој струци? Културни народи изобилују таквим књигама а ми их немамо нити за курсеве, и школе, нити при спремању за држ. испите, а камо ли за студирање појединих грана струке и усавршавање у њима.

Ми учимо нашу струку занатски — наше послове радимо механички! И ово је један од разлога што наша струка губи углед. Смемо ли још да

чекамо? Докле ћемо чекати, и шта да чекамо? Комплетирање наше стручне БИБЛИОТЕКЕ од спорадичних подухвата наших професионалаца иде без система врло тешко и споро, јер је издавање стручних књига склопано са огромним инвестицијама са којима наши људи не располажу. Организовани пак подухвати, који износим пред Вас, има за циљ да систематским заједничким стварањем наше стручне БИБЛИОТЕКЕ у што краћем року попуни ову велику празнину и удари солидан темељ новој етапи стручног прогреса целокупног нашег п. т. т. особља. Моје две досадање књиге: **Радио-удбеник** (превод) из 1927 г. и **Побољшање Југословенске Телефонije** из 1932 г. дале су ми уверење, да се наше особље интересира за своју стручну књигу. Успех тих двеју књига такође ми даје снаге да се подухватим и овог садањег грандиозног задатка, не жалећи ни средстава ни труда да допринесем бољитку наше лене струке, тако важне за културу, живот, просвету и економију.

Овај тежак задатак, као што се види, може се остварити само **присном сарадњом свију нас**, без обзира на функцију коју врши појединац у нашој великој п. т. т. хијерархији. Сви морамо приложити коју аспру, па да дело успе на корист и свакога од нас посебице и наше заједничке струке. Овај тежак задатак може се остварити **сарадњом свију нас**, без обзира на функцију коју врши појединац струке.

Тога ради, Господине Колега, апелујем на Вашу стручну свест и Вашу напредност, па Вас молим да не пропустите овај значајан моменат већ да извршите Вашу велику дужност: **ДА СЕ ОДРЕЧЕТЕ НЕЗНАТНЕ СУМИЦЕ ОД Д. 10 МЕСЕЧНО И ДА СЕ КОД ВАШЕГ СТАРЕШИНЕ УПИШЕТЕ КАО ПРЕПЛАТНИК ВАШЕ БИБЛИОТЕКЕ.** Исто тако вас молим, да се заузмете код Ваших колега и привољите их да се и они упишу за преплатнике, јер је то услов од кога зависи хоће ли се ова замисао, тако важна по све нас, моћи да оствари, или ће се показати да смо недорасли за оваква прегнућа.

„POZNAVANJE ZAKONA“

Izašla je iz štampe knjiga g. V. Maksimovića, višeg savetnika Min. za pošte, sadrži u izvodu:

1. Ustav Kraljevine Jugoslavije. 2. Zakon o izboru narodnih poslanika za Narodnu skupštinu. 3. Zakon o izboru senatora. 4. Zakon o Državnom savetu i Upravnim sudovima. 5. Zakon o uređenju Vrhovne državne uprave. 6. Zakon o Glavnoj kontroli. 7. Zakon o unutrašnjoj upravi. 8. Zakon o Banskoj upravi. 9. Zakon o zaštiti javne bezbednosti. 10. Krivični zakonik. 11. Zakon o sudskom krivičnom postupku. 12. Zakon o činovnicima. 13. Zakon o državnom računovodstvu. 14. Zakon o pošti, telegrafu i telefonu. 15. Zakon o neposrednim porezima. 16. Carinski zakon. 17. Zakon o štampi. 18. Izvod iz Zakona o taksama. 19. Uredba o organizaciji Ministarstava saobraćaja. 20. Uredbu o naknadi putnih i selidbenih troškova. 21. Pravilnik o delokrugu i nadležnosti Direkcije pošte i telegrafa. 22. Pravilnik o poslovanju novcem. 23. Pravilnik o ugovornim državnim poštama. 24. Pravilnik o polaganju drž. stručnog ispita. 25. Službena prepiska.

Ми је топло препоручујемо нашим читаоцима, јер ће у нjoj наћи сабрано и сређено све оно градиво које им је тако потребно за спремање и полагање државног стручног испита. G. Maksimović је одговорио једној горућој потреби нашега особља, ред је сада да се и особље одзове куповином ове лепе књиге. Prodajna cena је 25 d., dobija се поруджином код писца.

B.

Уредници и власници:

Д-Р ПЕРО ШОЋ, министар у пензији, Балканска 9,
МИЛУТИН ВУЈАДИНОВИЋ, саветник Мин. саобраћаја, Гарашанинова 7.

Поштарина плаћена у готовом.

Препоручујемо претплатницима да се користе огласима публикованим преко „Наше поште“ као и да их другима препоручују.

Таннхаузер из Берлина, Тоску из Миланске Скале слушаћете мирно и пријатно заваљени у Вашој наслоњачи. Уживаћете дивну музику несметано и савршено репродуковану на новом Philipsovom моделу 2531, у коме су сакупљени нај-модернији напретци радиотехнике.

Појам за квалитет представља име

PHILIPS

